

ZEG VERTEL HET EENS

Een uitgave van
ZEG Achterhoek
2023

HOE EEN OPSTARTBONUS JONGEREN OP WEG HELPT

COLOFON

ZEG Magazine is een uitgave van ZEG Achterhoek.

2023

Redactieadres

ZEG Magazine • achterhoeksejongeren@arbeidsmarkregioachterhoek.nl

Redactie

Wendela Leenheer, Mária van Oorschot, Askin Ozay

Teksten: Wendela Leenheer, Frieda Tax (eindredactie)

Illustraties & vormgeving: Studio Biesterveld

De Opstartbonus en de inzet van de ZEG Jongerenconsulenten is mede mogelijk gemaakt door de provincie Gelderland en is een initiatief van Arbeidsmarkregio Achterhoek.

≡ provincie
Gelderland

Een initiatief van | **Arbeidsmarkregio Achterhoek**

© 2023 ZEG Achterhoek

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op welke manier dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

INHOUD

4.
LUNA HEEFT MIJN LEVEN NU AL VERANDERD

6.
IK WIL NIET AFHANKELIJK ZIJN

7.
SOMS MOET JE EVEN DOORBIJTEN

8.
IK HEB GELEERD OM DOOR TE ZETTEN

10.
DE JONGERENCONSULENTEN EN COÖRDINATOR

11.
CIJFERS & RESULTATEN

12.
ZONDER LAPTOP HAD IK DIT WERK NIET GEDAAN

13.
IK GA HET GEWOON DOEN

14.
DOOR DE BONUS EEN BAAN IN DE TECHNIEK

16.
WAAR IS DE OPSTARTBONUS VOOR GEBRUIKT?

18.
ZONDER ZEG ACHTERHOEK HAD IK DEZE OPLEIDING NIET GEKOZEN

20.
DANKZIJ DE FIETS NIET MEER AFHANKELIJK

22.
HOE EEN TEKENBEET JE LEVEN BEPAALT...

24.
DE MEERWAARDE VAN EEN COACHINGSTRAJECT

25.
VAN TIJDELIJK SALARIS TOT EEN KOKSMES

26.
WE ZIJN TOCH EEN STAPJE VERDER GEKOMEN

28.
IK HEB WEER EEN TOEKOMST

30.
SAMENWERKINGSPARTNERS & VERWIJZERS

VOORWOORD

In de Achterhoek luidt de ambitie 'alle jongeren naar school, aan het werk of een zinvolle daginvulling'. Deze ambitie is vastgelegd in het Actieplan Achterhoekse Jongeren 2.0 dat tot eind 2025 loopt. De acht gemeenten, uitkerende instanties, het onderwijs en sociale partners in de regio dragen samen deze ambitie. De focus ligt op jongeren in kwetsbare posities. Denk hierbij aan jongeren zonder startkwalificatie. En ook aan jongeren met een beperking, moeilijke thuissituatie of met andere persoonlijke omstandigheden. Al deze jongeren kunnen een steuntje in de rug nodig hebben. ZEG Achterhoek biedt dat steuntje.

ZEG Achterhoek is de naam waaronder jongerenconsulenten jongeren de helpende hand reiken. Ze werken samen met scholen, uitkerende instanties, werkgevers, financiële en/of zorginstellingen, instellingen voor begeleid wonen en lokale teams. Je zou kunnen zeggen: daar waar voorliggende voorzieningen een knelpunt niet kunnen oplossen, pakt ZEG Achterhoek het op.

In die aanpak is de Opstartbonus een zinvol middel. Een bedrag van maximaal 2.250 euro dat kan worden ingezet als andere oplossingen geen uitkomst bieden. Bijvoorbeeld als een jongere de financiële middelen niet heeft om de stap naar school of werk te zetten. Maar werkt dit ook? Helpt een Opstartbonus jongeren op weg? Natuurlijk zijn daarover cijfers te geven. Maar effectiever is het om van jongeren zelf het antwoord te horen. Daarom ligt nu dit magazine voor je, vol met inspirerende verhalen van jongeren. En soms ook van hun begeleiders.

De verhalen geven naar mijn idee voldoende bevestiging van deze unieke aanpak in de Achterhoek. Goed dat de aanpak in de komende jaren de kans krijgt om nieuwe stappen te zetten. Want hoe mooi zou het zijn om de aanpak van de jongerenconsulenten te laten landen in bestaande dienstverlening? Of om de aanpak te laten landen in een regionaal (digitaal) jongerenpunt? Daarom ben ik blij dat we na de start met subsidie van de provincie nu ook een groot deel van deze doorontwikkeling met regionale middelen kunnen financieren.

Jorik Huizinga

Wethouder gemeente Doetinchem

Voorzitter Arbeidsmarkregio Achterhoek

“LUNA HEEFT MIJN LEVEN NU AL VERANDERD”

Ilse heeft al heel veel therapie achter zich. Met maar weinig resultaat. Een hulphond zag ze als laatste oplossing. Maar zo'n hond is ontzettend duur. De gemeente en ZEG Achterhoek schoten haar te hulp.

Luna ligt rustig in de bench. Ze woont nu zeven weken bij Ilse. "Nooit gedacht dat je zo druk kunt zijn met een puppy." Vertederd kijkt ze naar de labrador. "Ik ben heel blij dat ik deze keuze heb gemaakt, ik heb er nu al zoveel aan." Het verhaal van Ilse begint zo omstreeks 2015. Ze gaat naar school, werkt, gaat sporten en doet vrijwilligerswerk. Voor de buitenwereld functioneert Ilse zoals het hoort, maar in werkelijkheid gaat het niet goed. "Thuis lag ik veel in bed, ik isoleerde mezelf van de wereld", vertelt ze. Vanaf dat moment komt ze met de hulpverlening in aanraking. "Ik durf te zeggen dat ik sindsdien wel zeventig verschillende behandelaars heb gezien."

Naam: Ilse • leeftijd: 25 jaar • inkomstenbron: studiefinanciering • woonsituatie: beschermd wonen • opstartbonus: hulphond • co-financiering: Buurtplein

Shocktherapie

De eerste diagnose volgt snel: een depressie. Ze krijgt medicijnen, maar die helpen niet. Er volgen meer behandelingen, nog meer medicatie, zelfs klinische opnames. Ilse: "Misschien moet je je activiteiten minderen", werd op een gegeven moment gezegd. Ze dachten aan een burn-out, maar het hielp allemaal niets." Ondertussen gaat ze wel naar school en doet ze alles wat ze moet doen. Als ze een zware elektroshocktherapie ondergaat, presteert ze het zelfs om af te studeren. "Dat was wel een kunst hoor, want ik had veel last van geheugenverlies. Ik vroeg bij de

therapie altijd of ik als eerste mocht, dan kon ik om 11.00 uur de lessen weer volgen. Vanwege corona waren die online, dus kon dat vanuit mijn ziekenhuisbed. Het was een pittige periode, maar ik was blij dat het beter ging."

Een dipje

Toch blijft het niet zo. Al na een week na de laatste behandeling merkt ze dat het weer minder gaat. 'Een dipje', denkt ze eerst. Bij de controle oppert haar behandelaar dat de klachten misschien wel door een trauma komen. Ze begint aan een intensieve traumabehandeling. "Veel mensen zeggen dat ik daar erg slecht uit ben gekomen. Dat kwam omdat ik het trauma zo ver had weggestopt. Ik had continu dat verzuurde gevoel in mijn benen, alsof ik tien trappen was opgelopen en de bovenste verdieping nog niet had bereikt. Ik kreeg nog meer behandelingen, maar het was het allemaal niet. Tot ik mijn huidige behandelaar kreeg. Eindelijk iemand die heel erg bij mij betrokken is. Die mij begrijpt. Met haar durf ik nu nog één keer een traject voor traumabehandeling aan."

Facebook

Als ze toch weer diep in de put raakt, gelooft ze nog maar in één oplossing: een psychosociale hulphond. "Wetenschappelijk is het niet bewezen. Maar iedereen die zo'n hulphond heeft, is het erover eens dat het effect heeft. Samen met mijn behandelaars zocht ik alles uit. Wat ervoor nodig zou zijn, of het mij echt zou helpen. Alleen bleken de kosten enorm." Juist op dat moment ziet ze op Facebook een bericht van ZEG Achterhoek over de Opstartbonus. Ilse neemt contact op. "Het was een ongebruikelijke vraag, maar ik kreeg niet meteen 'nee' te horen. Na veel uitzoekwerk door mijn contactpersoon bij ZEG Achterhoek werd ik naar Buurtplein verwezen, maar daar werd ik toch weer teruggestuurd."

Geldpotjes

"Een blindengeleidehond is veel bekender dan een psychosociale hulphond. Voor een gewone hulphond zijn er vaak wel geldpotjes, voor mijn hond niet", gaat Ilse verder. Bij ZEG Achterhoek laten ze haar niet los. En dan lukt het toch dat Buurtplein het grootste gedeelte van de kosten wil betalen. De rest wordt vanuit de Opstartbonus aangevuld. Er valt een traan bij Ilse. "Dat mensen mij dit gunnen, daar voelde ik mij heel erg door

geraakt. De hond is voor mij echt een hulpmiddel, nu al heeft ze mijn leven veranderd."

Grenzen verleggen

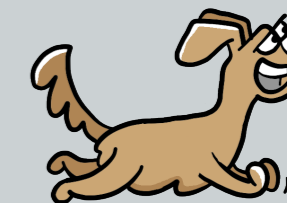
Ilse voelt zich gelukkiger. Het leven lacht haar ook weer meer toe. Deze zomer studeerde ze cum laude af voor de Master Pedagogische Wetenschappen aan de Radboud Universiteit en kreeg ze op haar stageplek een baan als orthopedagoog. "Luna helpt mij ook om mijn eigen grenzen te verleggen. Ik zou op straat nooit een vreemde aanspreken. Maar als ik met Luna buiten kom, gebeurt het vanzelf. Natuurlijk ben ik er nog niet, ik moet nog heel veel stapjes zetten. En Luna en ik samen ook, elke twee weken komt een instructeur voor de training.

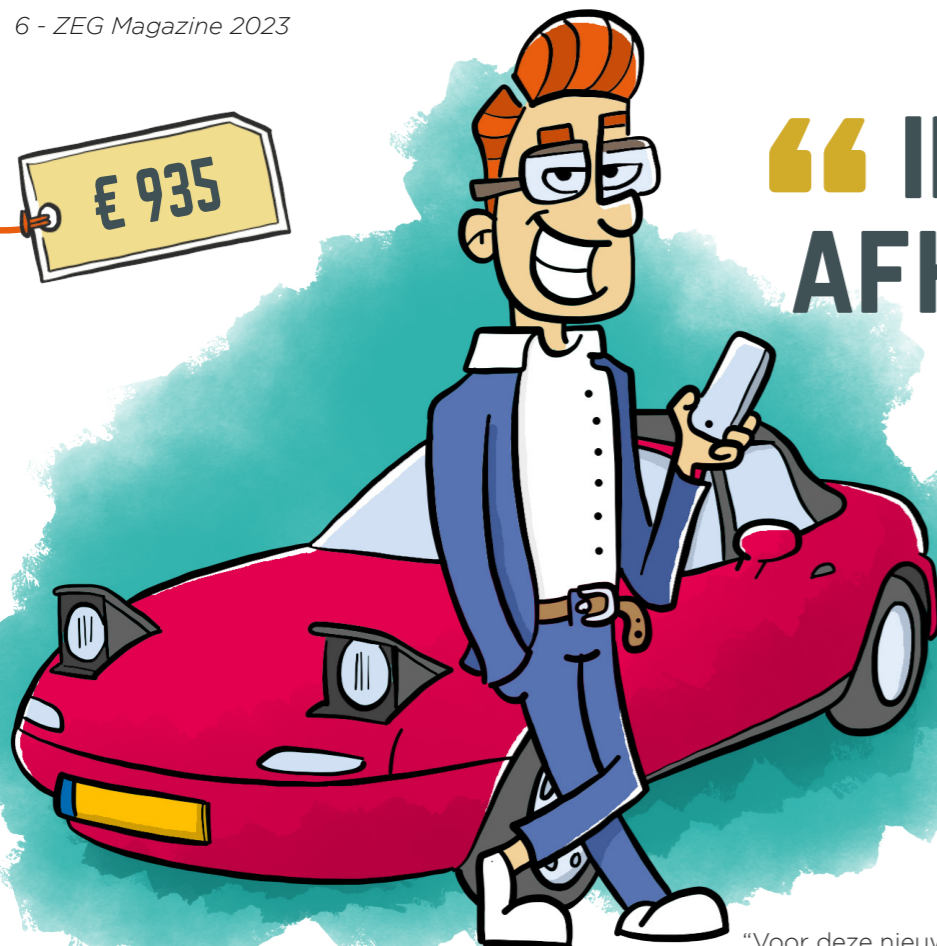
Als Luna één jaar is, legt ze haar basistest af. Het jaar erop doen wij samen de teamtest. Als we die hebben gehaald, is ze echt een internationaal

gecertificeerde assistentiehond." Even houdt Ilse stil. Dan zegt ze: "Ik had al twintig keer kunnen opgeven, maar ik ben er nog. Ik pak alles aan wat ik aanpakken kan. Als ik besloten heb ergens voor te gaan, dan doe ik dat voor 100 procent. Ik wil niet meer overleven, maar weer kunnen leven. Een zorgeloos leven bestaat niet, wel dat het leven zorgelozer wordt."

Toelichting consulent:

"Veel soorten hulphonden worden vergoed vanuit de zorgverzekering. Omdat de effectiviteit van nieuwere soorten hulphonden, zoals die voor mensen met PTSS, nog niet voldoende wetenschappelijk is bewezen, worden de kosten (nog) niet door zorgverzekeraars vergoed. Mensen, zoals Ilse, komen in hun zoektocht naar een financiële bijdrage vaak bij de gemeente uit. Omdat er ook bij gemeenten geen duidelijke kaders zijn, is het altijd maatwerk. In dit geval is vanuit Buurtplein zorgvuldig gekeken naar de situatie van Ilse en dat leidde tot een grote investering in de hulphond. Vanuit de Opstartbonus is een aanvulling op de kosten gedaan."

“ IK WIL NIET AFHANKELIJK ZIJN ”

Naam: Daan • leeftijd: 20 jaar • inkomstenbron: studiefinanciering en bijbaan snackbar • woonsituatie: thuiswonend • opstartbonus: laptop geschikt voor visuele beperking, stagekleding

“Voor deze nieuwe opleiding had ik een laptop en werkkleding nodig. Mijn vader heeft wel een laptop van het werk, waar ik 's avonds op kan werken. Maar ideaal is dat niet. Plus ik wil niet afhankelijk zijn van mijn ouders. Zij zagen in de krant een artikelje over de Opstartbonus. Toen heb ik naar ZEG Achterhoek gemaild en het antwoord kwam best snel.”

Onderbuikgevoel

“Ik heb nu mijn eigen laptop en werkkleding, dat voelt goed. Zonder de Opstartbonus had ik mij moeten redden met spullen van thuis. Maar wel steeds met het onderbuikgevoel dat ik afhankelijk blijf. Hoe graag mijn ouders mij ook helpen, ik wil niet steeds bij ze aankloppen. Eigenlijk zouden financiën geen probleem mogen zijn om de studie te doen die je wilt. En moet je verkeerde keuzes kunnen maken. Mijn eerste opleiding was helemaal niets voor mij. De tweede kon het niet worden. Maar die opleidingen hebben mij wel gemaakt tot wie ik ben.”

Toelichting consulent:

“Bij Daan thuis hebben ze het door omstandigheden niet breed. Zoals veel andere jongeren in soortgelijke situaties, vindt Daan het moeilijk om voor een financiële bijdrage bij zijn ouders aan te kloppen. Hij heeft de ambitie om geheel (financieel) zelfredzaam te zijn en zet zich daar vol voor in. Door inzet van de Opstartbonus kunnen wij hem bij die stap ondersteunen.”

Daan had na een mislukte studiekeuze zijn droomopleiding gevonden. Maar zijn slechte ogen gooiden roet in het eten. Nu is hij blij met wat hij doet: leerling verkoopadviseur bij een autobedrijf in de buurt. Dankzij de Opstartbonus heeft hij nu ook zijn eigen werkkleding en laptop.

“Natuurlijk baal ik soms dat mijn vrienden allang werken en geld verdienen. Maar dat ik wat ouder ben dan mijn klasgenoten, heeft ook voordelen. Klanten van het autobedrijf nemen mij nu sneller serieus. Vorig jaar ben ik op de bol-variant van de opleiding tot verkoopmanager begonnen. Dit jaar heb ik dat omgezet naar bbl. Ik ga één dag in de week naar school in Apeldoorn, de overige dagen ben ik aan het werk.”

Teleurstelling

“Het liefst was ik automonteur geworden, auto's zijn mijn passie. De opleiding autotechniek beviel mij heel goed. Maar bij mijn leerbedrijf kwamen we erachter dat het vak niet bij mij zou passen. Met bril op zie ik 50 procent, dat is niet handig in een garage. Ja, de teleurstelling was groot. Had ik mijn droombaan gevonden, kan ik het niet doen. Toen begon de zoektocht naar wat ik daarna zou gaan doen. Pas in augustus schreef ik mij in voor mijn huidige opleiding. Gelukkig werd ik aangenomen.”

“ SOMS MOET JE EVEN DOORBIJTEN ”

€ 1.000

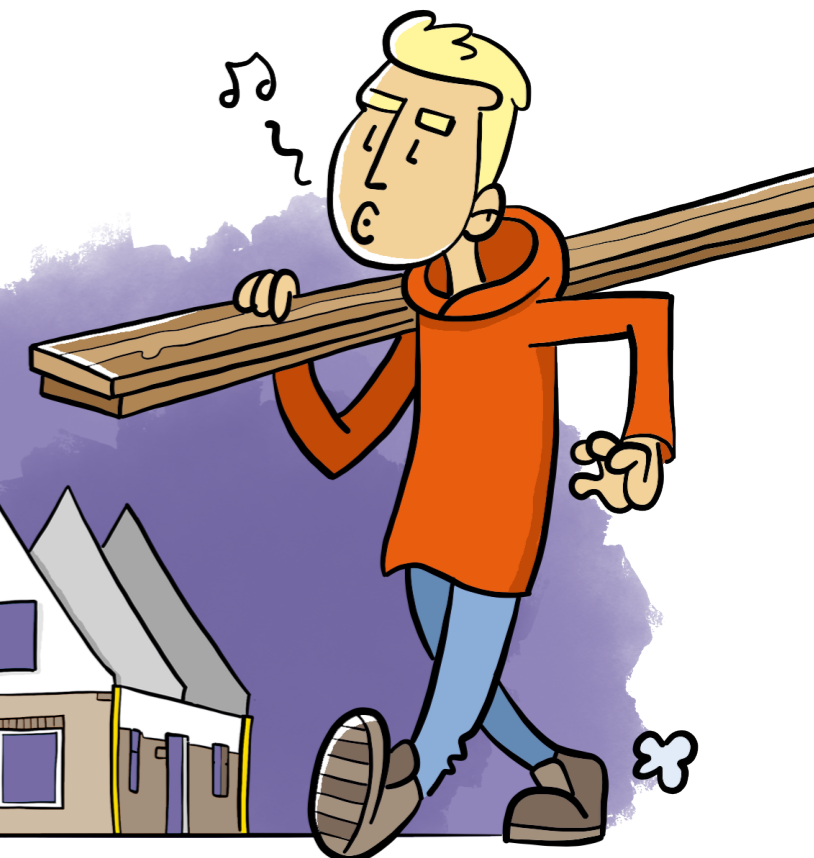
Naam: Douwe • leeftijd: 22 jaar • inkomstenbron: participatiewet-uitkering • woonsituatie: begeleid wonen • opstartbonus: rijbewijs B • co-financiering: Laborijn, werkgever en ouders

Douwe werkt bij een bouwbedrijf in zijn woonplaats. Stenen sjouwen, schroeven draaien, dakpannen leggen. Zo ontdekt hij welk werk hem ligt, wat hij aankan en doet hij ervaring op. Met een rijbewijs zou nog meer mogelijk zijn...

“Toen mijn ouders de badkamer lieten vernieuwen, heb ik meegeholpen. Ik ben graag met technische dingen bezig. Ooit ben ik zelfs met een opleiding in die richting begonnen, maar die heb ik niet afgemaakt. Ik haalde wel mijn heftruckcertificaat, maar met de theorie ging het niet goed. Mijn dyslexie en autisme zaten me te veel in de weg.”

Hard werken

“Via het meehelpen met de badkamer kwam ik in contact met het bouwbedrijf waar ik nu werk. Ik doe er een soort stage, drie ochtenden in de week. En als het nodig is, draai ik een extra ochtend mee. Het is hard werken, maar ik zit er echt op mijn plek. Ik ben nu bijvoorbeeld bezig met een strobalenwoning. Bouwen met nieuwe materialen. Laatst heb ik zelfs een kraan bestuurd, waarbij je zo'n kastje voor je hebt. Ik ben er eigenlijk best trots op dat ik dit nu doe, want heel vanzelfsprekend was het niet. Ik was 18 toen ik met school stopte. Daarna kwam ik bij de dagbesteding van Workmate Company. Ik heb daar van alles gedaan, om erachter te komen wat ik kan en wat er bij mij past. En nu help ik dus mee in de bouw.”

Toelichting consulent:

“Douwe doet mee aan het project Simpel Switchen van de gemeente Aalten, uitgevoerd door Laborijn. Douwe heeft een dagbestedingsindicatie en werkt (onbetaald) bij een reguliere werkgever. Hier doet hij werk dat past bij zijn affiniteiten en talenten. Voor een duurzaam behoud van de werkplek en om nieuwe stappen in zijn ontwikkeling te maken, is door meerdere partijen geïnvesteerd in een rijbewijs voor Douwe.”

Rijlessen

“Ik weet dat ik meer kan betekenen voor het bedrijf als ik een rijbewijs heb. Dan kan ik bijvoorbeeld ook met een busje van het bedrijf materiaal of gereedschap ophalen en wegbrengen. Het is ook beter voor mijn eigen ontwikkeling. Maar het geld voor rijlessen heb ik niet. Ik heb alleen een uitkering. De Opstartbonus is voor mij dus echt een uitkomst. Ik wist niet dat dit soort hulp bestond, maar ik ben er heel blij mee. Ik ben nu bezig met mijn theorie, daar wil ik eerst voor slagen. Daarna begin ik met rijles.”

“ IK HEB GELEERD OM DOOR TE ZETTEN ”

Renzo heeft één droom: een heel goede kok worden. Dankzij de hulp van WerkRaat vond hij het zelfvertrouwen om dit schooljaar te starten met de koksopleiding op het mbo. “Herpak jezelf bij tegenslagen”, is nu zijn motto.

Een paar maanden geleden heeft Renzo afscheid genomen bij leer- en ontwikkelingscentrum WerkRaat. Toch voelt hij zich er nog helemaal thuis. De cappuccino maakt hij zelf en hij kiest zelf de plek uit om zijn verhaal te doen. Zijn voormalig leermeester Jasper schuift ook aan. “In de twee jaar die Renzo hier is geweest, hebben wij een bijzondere klik gekregen. Ik weet nog precies hoe Renzo hier binnenkwam: onzeker, hij had het moeilijk met zichzelf. Hoe vaak hebben we hier niet gezeten om te praten?” Het antwoord van Renzo komt snel en met een grijns: “Wel honderd keer, als het niet meer is.”

Zichzelf zijn

Bij WerkRaat kon Renzo de Entree-opleiding volgen. Hij had keuze uit de sectoren horeca, fietstechniek, ict,

Naam: Renzo • leeftijd: 21 jaar • inkomstenbron: Wajong 2015 (nieuw) • woonsituatie: zelfstandig wonend begeleid • opstartbonus: laptop, stagekleding, messenset

radiomaken, webdevelopment of sport. “Voordat ik hier kwam, zat ik een paar jaar bij een dagbesteding. Op school ging het tot de derde theorieklas redelijk goed, maar daarna werd het alleen maar minder. In de vierde moest ik stagelopen, dat ging niet lekker. Toen ben ik met school gestopt”, vertelt Renzo. Jasper: “Bij WerkRaat kunnen deelnemers zich op hun eigen manier ontwikkelen. Ze kunnen zichzelf zijn, om van daaruit door te stromen naar werk of een opleiding.”

Tussenjaar

Al snel koos Renzo voor de richting horeca. In de professionele keuken op de locatie in Doetinchem leerde hij de eerste kneepjes van het horecavak. Hij haalde er bijvoorbeeld ook het barista-certificaat. Toen de diploma's op zak waren, nam Renzo een tussenjaar.

“Ik vond het lastig om langere dagen te maken”, vertelt hij. “Ik moest ook nog veel aan mezelf werken.” Jasper vult aan: “Omgaan met tegenslagen bijvoorbeeld.” Er schiet Renzo direct een voorbeeld te binnen. “Ik was bezig voor mijn barista-certificaat. De melk van de cappuccino was helemaal mislukt. Ik werd bloedlink op het apparaat en er was geen land meer met mij te bezeilen. Ik ging naar huis.” Jasper: “Een uur later kwam hij weer terug, om het toch nog een keer te proberen. Dat was wel een winst.” Renzo: “Ik heb hier geleerd om door te zetten.”

Niet breed

Dat is ook zijn voornemen bij de koksopleiding die hij nu volgt. “Ooit word ik een heel goede kok”, zegt hij. Lachend: “Maar laat ik eerst een zelfstandig werkend kok worden, dat betekent dat ik ook door wil naar mbo-niveau 3.” Toch was zijn huidige opleiding niet mogelijk geweest zonder de Opstartbonus. “Over de kosten had ik vooraf helemaal niet nagedacht”, vertelt Renzo. “Ik heb het niet breed. Ik heb een Wajong-uitkering en sta onder bewindvoering. Ook daarin heb ik nog stappen te zetten. Ik krijg nu 150 euro voor drie weken, daar moet ik mee uitkomen. Dat lukt nu aardig. Maar voor de opleiding had ik wel messen en bijvoorbeeld kokskleding nodig. Toen iemand van ZEG Achterhoek bij WerkRaat kwam om voorlichting te geven, heb ik gevraagd of zij

mij konden helpen.” Dat lukte. De Opstartbonus bleek zelfs genoeg voor een laptop. “Dat was supertop. Toen kon ik ook echt met de opleiding starten.”

Fijne plek

Nog regelmatig brengt Renzo een bezoekje aan WerkRaat. ‘Een fijne plek’, noemt hij de locatie. Jasper: “Toen Renzo hier afscheid nam, kon je merken dat het met de andere deelnemers echt wat deed. Er werden wat traantjes weggepinkt. Dat zegt natuurlijk ook iets over WerkRaat; iedereen moet zich hier thuis voelen. We gaan ook met respect met elkaar om.” Renzo: “Het afscheid deed mij goed. Een jaar geleden had ik niet verwacht dat ik dat allemaal zou bereiken. Ik ben best trots op mezelf.”

EEN JAAR GELEDEN HAD IK NIET GEDACHT DAT IK HIER ZOU STAAN

Toelichting consulent:

“In 2020 is de Wajong vereenvoudigd. Hierdoor hoeven jongeren, zoals Renzo, geen angst meer te hebben om hun Wajong te verliezen als ze een opleiding gaan doen. Deze mooie wijziging is helaas niet voor iedereen voldoende om ook daadwerkelijk met een opleiding te starten. Een eenmalige bijdrage in de aanschaf van opleidingsmaterialen geeft jongeren als Renzo toch de mogelijkheid om met een opleiding te beginnen.”

COLUMN VAN DE JONGERENCONSULENTEN EN COÖRDINATOR

Wie had ooit gedacht dat we met de Opstartbonus zo'n verschil konden maken? Dat ruim 340 jongeren in het eerste jaar bij ons zouden aankloppen voor een steuntje in de rug. Dat we een ombudsfunctie op meerdere leefgebieden zouden gaan vervullen. Dat niet alleen jongeren zonder inkomen een beroep op ons zouden doen, maar óók werkende jongeren, schoolgaande jongeren en jongeren in de uitkering. Toen we vorig jaar van start gingen, hadden we ons dat niet bedacht. Nu weten we beter.

Succesfactor

Regelmatig krijgen we de vraag: hoe krijgen jullie dit allemaal voor elkaar? Het antwoord is niet zo eenduidig als het idee van de ombudsfunctie of de Opstartbonus doet vermoeden. Het begint met het bereiken van de jongeren. Laten zien dat we er als jongerenconsulenten voor hen zijn. Dat de deur wagenwijd voor ze openstaat. In het afgelopen jaar heeft ruim de helft van alle jongeren zich zelf bij ons gemeld. Vooral via social media vinden ze ons. Goede communicatie is zondermeer een succesfactor van onze aanpak.

Altijd maatwerk

Elke jongere is anders. Per situatie kijken we daarom naar wat er nodig is. Dit doen we samen met de jongere en vaak ook met de professionals met wie ze in contact staan. Het is altijd maatwerk. Zo ontdekten we dat ongeveer de helft van de jongeren helemaal geen Opstartbonus nodig heeft. Maar voldoende heeft aan een advies- of coachingsgesprek, een warme doorverwijzing of bijvoorbeeld een periode van begeleiding.

Duurzaam perspectief

Als jongerenconsulenten zijn wij uitzoeker, begeleider, (be)wegwijzer, doorverwijzer (met warme overdracht), adviseur, sparringpartner,

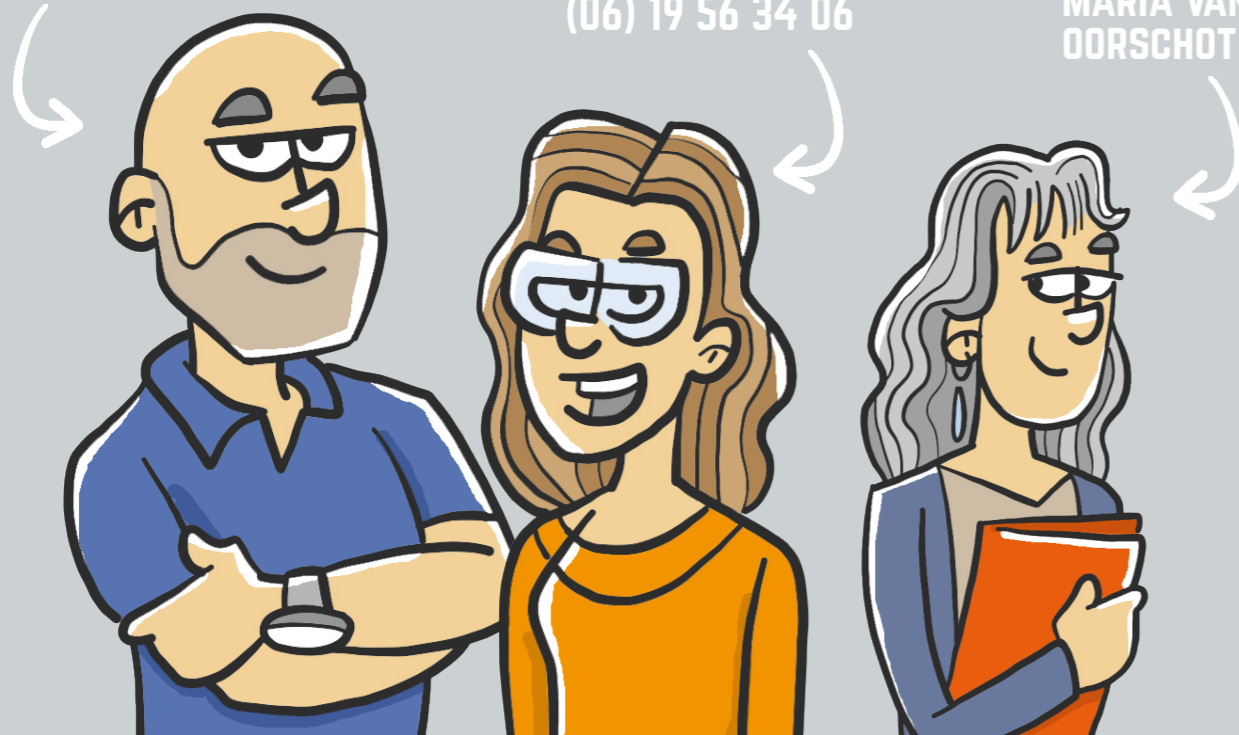
meedenker, klankbord. En wat goed werkt: we zijn onafhankelijk en onpartijdig. De coördinator van ons team is voor ons onmisbaar als windscherm, vertrouwenspersoon en soms breekijzer. Bovendien is zij onze vertaler richting management, bestuur en opdrachtgever(s). En samen met onze samenwerkingspartners dragen wij bij aan een duurzaam perspectief voor jongeren. Sommige jongeren trokken bij hun interview de conclusie: 'Een klein bedrag, een groot verschil'. Zo is het precies.

EEN KLEIN BEDRAG, EEN GROOT VERSCHIL

ASKIN OZAY
(06) 18 70 69 88

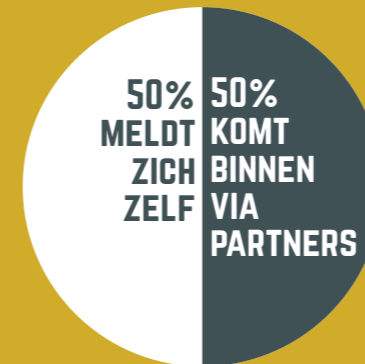
WENDELA LEENHEER
(06) 19 56 34 06

MARIA VAN OORSCHOT

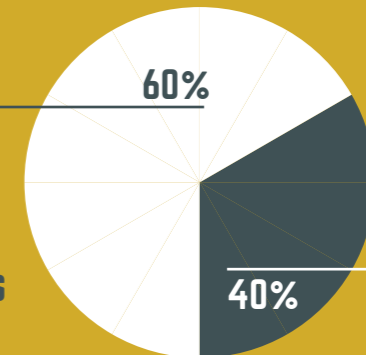

CIJFERS & RESULTATEN

342 AANMELDINGEN

204 JONGEREN ONDERSTEUND ZONDER OPSTARTBONUS

VOOR 138 JONGEREN DE OPSTARTBONUS INGEZET

72% JONGER DAN 23 JAAR 28% TUSSEN 23-27 JAAR

€ 120.100 AAN OPSTARTBONUSSSEN

€ 870 GEMIDDELD PER JONGERE

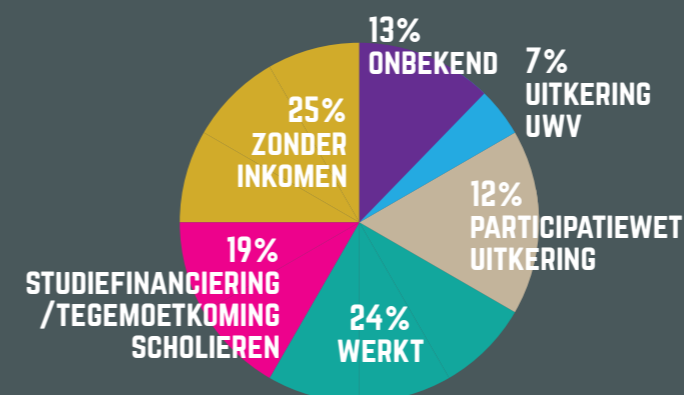
€ 70.976 CO-FINANCIERING

7.036 JONGEREN BEREIKT VIA SOCIALE MEDIA

INKOMSTENBRON JONGEREN

OPVALLEND...

18% VAN DE JONGEREN WOONT IN EEN VORM VAN BEGELEID WONEN

61% VAN DE JONGEREN HEEFT GEEN STARTKWALIFICATIE

*Naam: Nigel • leeftijd: 20 jaar •
inkomstenbron: Inkomsten uit
werk (bbl) • woonsituatie: Thuis-
wonend • opstartbonus: Laptop*

“ ZONDER LAPTOP HAD IK DIT WERK NIET GEDAAN ”

Als Nigel een jaar bij een technisch bedrijf werkt, krijgt hij de kans om de mbo-2 opleiding tot logistiek medewerker te doen. Wel heeft hij een laptop nodig. ZEG Achterhoek schiet hem te hulp.

“Met de opleiding Logistiek Medewerker was ik al een keer begonnen”, vertelt Nigel. “Dat was na de middelbare school. Al snel bleek ik bij mijn stagebedrijf niet op mijn plek. Ik kon niet van stageplek veranderen, dus was de enige optie om te stoppen met de opleiding. Dat heb ik toen gedaan.” Uiteindelijk vond Nigel werk bij een technisch bedrijf. “Daar boden ze mij alsnog deze opleiding aan. Heel fijn natuurlijk.”

Geen geld

“Voor de opleiding had ik van alles nodig. Ook een laptop, maar daarvoor had ik het geld niet. Via mijn moeder kwam ik in contact met de jongerenconsulent van ZEG Achterhoek. Toen ging het snel. Een paar dagen na het eerste contact werd ik gebeld of ik kon komen. Ik ging na die afspraak met een laptop naar huis, zo fijn. Alle verslagen heb ik op de laptop gemaakt.” Zijn diploma haalde Nigel met gemak. Hij mocht verder met de opleiding Logistiek Teamleider. Maar na een ongeluk kon hij twee maanden niet werken. “Ik had een gescheurde spier, waardoor ik niet kon tillen. Op een dag moest ik bij mijn teamleider komen. ‘Je weet wel waarom je hier zit’, zei hij. Ik had geen idee. Toen kondigde hij aan dat mijn contract niet zou worden verlengd. Dat was schrikken, ik had dat ontslag niet zien aankomen.”

Toelichting consulent:

“Nigel had de mogelijkheid op zijn werk om door te groeien. Hij woonde nog bij zijn moeder. Ze hadden het niet breed thuis. Voor de opleiding die hij vanuit het werk kreeg aangeboden, had hij een laptop nodig. Omdat hij deze zelf niet kon betalen, en de opleider (het uitzendbureau) hier standaard niet in voorziet, is vanuit de Opstartbonus deze laptop betaald. Soms is een kleine financiële bijdrage net wat een jongere nodig heeft om te bouwen aan een (financieel) duurzame toekomst.”

Boodschappenbox

Nigel vond ander werk. Maar toen hij corona kreeg, werd ook daar zijn contract niet verlengd. “Dit keer had ik meer geluk, want binnen een week werd ik door een uitzendbureau gebeld met de vraag of ik bezorger wilde worden bij Hello Fresh. Ik kon meteen een rijtje doen en werd aangenomen. Het is geen baantje van 9.00 tot 17.00 uur. Zes dagen in de week bezorg ik boodschappenboxen, van Enschede tot Venlo. Krijg ik de grote wagen mee, dan bezorg ik 82 boxen per dag. Met het busje zijn het er 55.”

“Dat ik die vervolgopleiding niet heb kunnen doen, vind ik nu niet erg meer. Misschien is het ook wel goed dat het zo is gegaan. Dit werk is tien keer leuker. De toekomst laat ik op mij afkomen. Want of ik dit werk mijn hele leven blijf doen, weet ik niet. Wat ik wel weet, is dat ik dit werk nooit had gedaan zonder de laptop van ZEG Achterhoek.”

“ IK GA HET GEWOON DOEN ”

*Naam: Skye • leeftijd: 20 jaar •
woonsituatie: begeleid wonen •
inkomstenbron: studiefinanciering en
bijbaan bij Blokker • opstartbonus:
laptop, stagekleding, kappers- en
visagiespullen*

€ 1.560

Op de middelbare school zeiden veel mensen tegen Skye: “Jij zal nooit op jezelf kunnen wonen.”

En: “Mbo-niveau 2 of 3 ga jij niet redden.”

Inmiddels woont Skye in zijn eigen appartement en is hij begonnen aan de kappersopleiding.

“Ik heb op het speciaal onderwijs gezeten en woon begeleid. Maar welke jongere van twintig kan nu zeggen dat hij een eigen appartement van 52 vierkante meter midden in het dorp heeft?” Er klinkt trots in het verhaal van Skye, die als baby al uit huis werd geplaatst. Sindsdien verhuisde hij maar liefst achttien keer. “Toen ze op school zeiden dat het mij allemaal niet zou lukken, zei ik tegen mezelf: ‘Ik ga het gewoon doen’. Er was een periode dat ik 24 uur per dag iemand naast me nodig had, omdat ik dingen had gedaan die niet goed waren. Ik begon met alleen naar gitaarles gaan, toen alleen met de fiets ergens naartoe en alleen met het openbaar vervoer reizen. Nu kan ik gaan waar ik wil.”

Ochtendkrant

Skye koos voor de mbo-opleiding ‘verkoop retail’. “Ik wilde interieuradviseur worden. Of liever nog binnenhuisarchitect”, vertelt hij. Maar zijn stage bij een tweedehands winkel was anders dan hij had gedacht. Hij stapte over naar de opleiding ‘Zorg & Welzijn’. “Ik ging stagelopen bij verstandelijk gehandicapten, dat vond ik leuk.” Na een tijdje ging Skye toch twijfelen. “Ik wil gesprekken kunnen voeren met mensen, dat was op mijn stageplek lastig. Het kappersvak leek mij altijd al

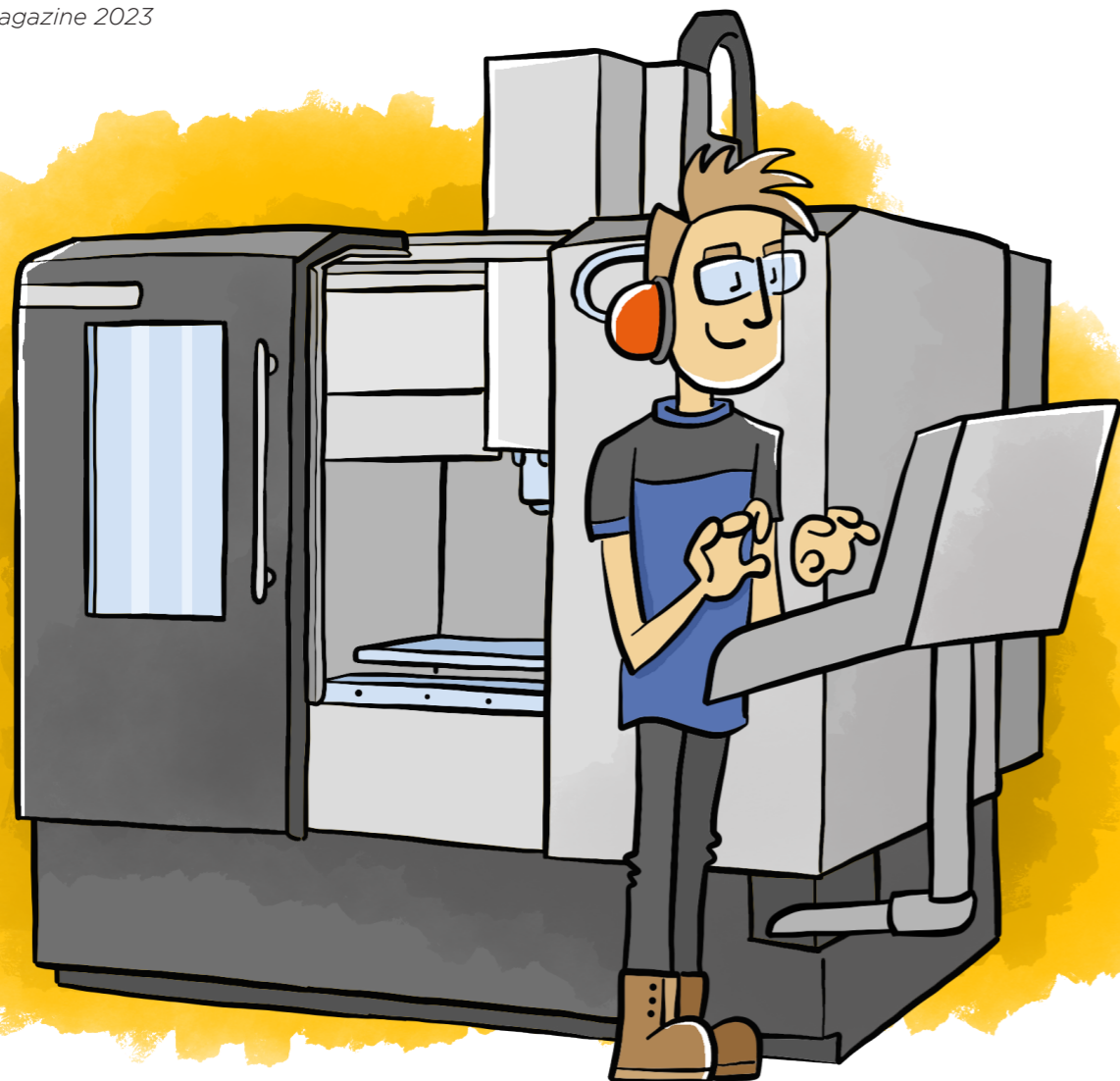
leuk, dus toen ben ik toch bij die opleiding gaan kijken en uiteindelijk doorgestroomd. Jawel, op niveau 2.” Dat bevalt hem goed. “Een leuke, maar intensieve opleiding. Het leukst aan kapper zijn? Met mensen omgaan. Als kapper ben je een soort ochtendkrant, mensen vertellen hun levensverhaal.”

Visagiespullen

Voor de kappersopleiding had Skye allerlei kappersspullen, kleding, schoenen en ook een laptop nodig. Hij had bij zijn vorige opleiding al over de Opstartbonus gehoord. “Toen ik mij dat herinnerde, stuurde ik een appje naar de jongerenconsulent. Het lukte”, glundert hij. “Zonder de bijdrage had ik mijn oude, kapotte laptop moeten gebruiken. Van de bonus heb ik nu nog 80 euro over, die ga ik gebruiken voor visagiespullen. Ook dat is voor school.”

Toelichting consulent:

“Skye houdt na het betalen van zijn vaste lasten een klein bedrag aan weekgeld over. Hij woont fijn en kan rondkomen. Maar voor de kappersopleiding moet hij veel spullen aanschaffen. Om de opleiding voor hem toch mogelijk te maken, is de Opstartbonus ingezet.”

“ DOOR DE OPSTARTBONUS HEB IK EEN BAAN IN DE TECHNIEK ”

Max is intelligent, maar heeft autisme. Dat brak hem op school en in zijn studietijd op. Nu werkt hij fulltime als cnc-frezer, bij een bedrijf waar hij het naar zijn zin heeft. “Zonder de Opstartbonus was ik nooit zover gekomen”, vertelt hij.

Max is uit het werk direct naar het kantoor van Workmate Company gefietst, waar zijn jobcoach Jorick al klaar zit. Ze hebben elkaar al even niet gezien. “We kwamen met elkaar in contact toen Max de stap naar werk ging zetten”, zegt Jorick. “Toen hij bij dit bedrijf kwam, zag ik al snel dat hij er op z’n plek zit. Een veilige omgeving, waar hij zich kan redden. We konden ons traject daarna afsluiten.”

Naam: Max • leeftijd: 24 jaar • woonsituatie: thuiswonend • inkomstenbron: wisselende inkomsten als postbezorger • opstartbonus: co-financiering kosten opleiding en jobcoach • samenwerking: Opijver, Workmate Company en Servicepunt Techniek Achterhoek-Liemers

Zelfbeeld

Hoe eenvoudig deze zinnen ook klinken, de werkelijkheid was een stuk minder eenvoudig. Dat blijkt als Max begint te vertellen. “Na de havo ben ik Urban Studies gaan studeren. Dat waren drie opleidingen in één, wat

zich na het tweede jaar uitsplitste in je eindrichting. Ik wilde stedenbouwkunde gaan doen, maar dat ging al snel niet goed. Op de basisschool ben ik gepest, daardoor heb ik een negatief zelfbeeld gekregen. Op het hbo kreeg ik daar last van.”

Tussenjaar

Max stopte met de opleiding en nam een tussenjaar. “In die tijd concludeerde een psycholoog dat ik een vorm van autisme heb.” Na dat tussenjaar besloot Max zijn vwo-diploma te halen via het volwassenenonderwijs. Daarna ging hij naar de universiteit. “Geschiedenis is mijn hobby, vooral de Eerste en Tweede Wereldoorlog vind ik interessant. Dus ik koos voor de studie geschiedenis. Maar na het eerste jaar kwam corona, alles moest vanuit huis. Toen ging het weer mis. Vooral bij de projecten. Je moest zelf verantwoordelijkheid nemen, zelf plannen bijvoorbeeld. In het tweede jaar dacht ik: ‘Dit heeft geen zin meer’. Toen ben ik gestopt.”

Anton Tijdink

Er volgden gesprekken thuis. Wat nu? Max vertelt verder: “Ik kwam in contact met Loopbaanplein Achterhoek. Daar werd duidelijk dat een nieuwe studie geen oplossing zou zijn, ik kon beter bij een bedrijf gaan leren. Bij het Loopbaanplein ontdekte ik dat techniek mij aansprak. Je werkt vanaf een tekening aan je product. Je ziet het resultaat van je werk. Die duidelijkheid heb ik graag.” De beste stap zou een maatwerktraject zijn bij Anton Tijdink Techniekopleidingen. Maar die opleiding moest wel worden bekostigd. “Via het Loopbaanplein kwam ik bij Opijver en ZEG Achterhoek. Uiteindelijk heeft Opijver de opleiding voor een groot deel betaald, ZEG Achterhoek heeft het laatste stuk vanuit de Opstartbonus aangevuld. Dat betekende heel veel voor mij.”

Verspaning

“In het begin vond ik het best spannend op het Anton Tijdink. En toch ook weer fijn, ik had weer vaste tijden en alles was duidelijk en gestructureerd.” Max kreeg de bevestiging dat de techniek inderdaad een goede keuze zou zijn. Vooral de verspaning lag hem goed. Na zes weken kon hij het traject al afronden. Klaar voor de stap naar werk. Het blijft even stil. Max en Jorick kijken

elkaar aan. Jorick neemt het van Max over. “Vanuit de Opstartbonus was ook een halfjaar jobcoaching en een proefplaatsing mogelijk. Toen ben ik ingevlogen”, vertelt hij. “Samen zijn we aan de slag gegaan met het updaten van Max’ CV. Daarna gingen we op zoek naar vacatures.”

Opnieuw onzekerheid

“De juiste vacatures vinden, viel niet mee”, gaat Max verder. “Elke keer zag ik wel iets wat niet matchte met mij. Te weinig ervaring, niet de juiste opleiding, noem maar op.” Datzelfde gold voor de motivatiebrief die geschreven moest worden. Jorick: “Zijn autisme en onzekerheid kwamen opnieuw om de hoek kijken. Toen zeiden we:

‘Laten we het Loopbaanplein bellen, wie weet hebben ze daar vacatures.’” Dat bleek het geval. Max: “Bij het bedrijf waar ik meteen op gesprek mocht, werk ik nu.”

Hulp vragen

Een les die Max heeft geleerd: “Wees niet bang om je problemen met anderen te bespreken. Om hulp te vragen. Zonder die hulp was ik nooit bij ZEG Achterhoek gekomen. En zonder de bijdragen van ZEG Achterhoek en Opijver had ik dit allemaal niet voor elkaar gekregen.”

Toelichting consultant:

“Bij Max ontbrak het aan stabiele inkomsten en een duurzaam toekomstperspectief. Max is met behulp van zijn begeleider van het Servicepunt Techniek en zijn familie tot een mooi, toekomstbestendig plan gekomen. Om de opleiding te bekostigen, is de scholingsvoucher van Opijver ingezet. Vanuit de Opstartbonus is een kleine aanvulling gedaan. Ook is een tijdelijke jobcoach ingezet voor de overstap van de opleiding naar zijn nieuwe werkgever. Dit maakte het duurzame plan van aanpak voor Max compleet.”

WAAR IS DE OPSTART BONUS VOOR GEBRUIKT?

“ ZONDER ZEG ACHTERHOEK HAD IK DEZE OPLEIDING NIET GEKOZEN ”

“Nee heb je, ja kun je krijgen”, was de gedachte van Valencia toen ze bij ZEG Achterhoek aanklopte. Ze heeft er geen seconde spijt van. Binnenkort begint ze met haar nieuwe opleiding, die haar meer mogelijkheden biedt dan ze ooit had gedacht.

“In het begin voelde ik me heel ongemakkelijk bij de aangeboden hulp. Kan ik het wel aannemen? Op dat moment was mijn leven een roller coaster. Ik was elke dag aan het vechten. Met mezelf, met school. Drie jaar daarvoor was ik ziek geworden. Pats boem, van de één

Naam: Valencia • leeftijd: 21 jaar • woonsituatie: samenwonend • inkomstenbron: studiefinanciering en Wia-uitkering • opstartbonus: boeken, laptop, lesgeld • samenwerking: Bureau voor Financiële Ondersteuning Doetinchem

op de andere dag was van de blije Valencia niets meer over. Ik zat net in het tweede jaar van de opleiding tot gespecialiseerd pedagogisch medewerker, maar daarmee moest ik stoppen. Werken kon ik ook niet meer. Ik had geen inkomen en bouwde een hoge schuld op.”

Eerst beter worden

“Toen het weer beter ging en ik weer kon werken, moest ik die schuld gaan afbetalen. Zo kwam ik bij het Bureau voor Financiële Ondersteuning van de gemeente terecht. Daar zei de consulent: ‘Er zijn mogelijkheden die jou helpen.’ Zo kwam ik bij ZEG Achterhoek. Ik wilde weer verder met mijn studie. Dat had ik al een keer geprobeerd, maar toen zeiden ze: ‘Ga eerst maar beter

worden’. Ik was al te lang weg van school om in het tweede studiejaar verder te gaan, dus ik moest sowieso opnieuw beginnen. Natuurlijk was dat een goed advies, ik moest ook eerst beter worden.”

Laptop

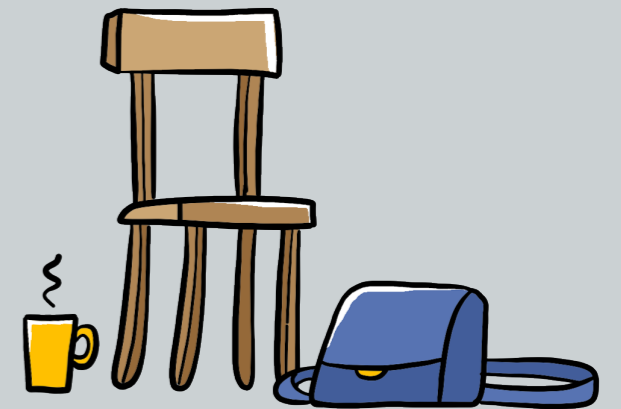
“Bij ZEG Achterhoek kreeg ik de vraag om een aantal formulieren in te vullen. Omdat ik geen computer had, deed ik dat met de telefoon. En als het niet anders kon, ging ik naar de bibliotheek. Bij ZEG zeiden ze: ‘Laten we dan beginnen met een laptop’. Er volgden verschillende gesprekken. Ik kwam erachter dat de opleiding verpleegkundige IG mij meer mogelijkheden zou bieden. Een veel breder leergebied. Met mijn oude opleiding was ik in de kinderopvang gaan werken, met deze opleiding kan ik bijvoorbeeld ook naar een kinderafdeling in het ziekenhuis.”

Steuntje in de rug

“Vanuit de Opstartbonus wordt nu het eerste studiejaar betaald. Daarmee is toch een zorgpunt bij mij weggehaald, want op dit moment heb ik zelf het geld niet. Maar belangrijker: Als ik ZEG niet had gehad, had ik waarschijnlijk nooit voor deze opleiding gekozen. ZEG Achterhoek was voor mij het steuntje in de rug dat ik nodig had. Al heb ik wel moeten leren om hulp te vragen. Nu weet ik dat het je echt kan helpen. Dus denk niet ‘het komt wel goed’. Er zijn jongerenconsulenten die jou kunnen helpen. En als je de situatie waarin je leeft accepteert en hulp vraagt, kun je heel ver komen.”

Toelichting consulent:

“Door omstandigheden hebben Valencia en haar man een heel laag inkomen. Haar consulent schulddienstverlening bij het Bureau voor Financiële Ondersteuning Doetinchem heeft haar bij ons aangemeld. Met de Opstartbonus kan ze een passende opleiding gaan volgen. Deze opleiding biedt haar de basis voor een duurzame toekomst. Onze ervaring is dat veel jongeren, zoals Valencia, schroom hebben voordat ze zich melden voor de Opstartbonus. Vaak doen deze jongeren hun best om zelf ook mee te betalen.”

“ DANKZIJ DE FIETS NIET MEER AFHANKELIJK ”

Kay woont in Eibergen, maar werkt in Varsseveld. Omdat er nauwelijks openbaar vervoer is in Eibergen, fietst hij dagelijks 24 kilometer om op zijn werk te komen. “Ik ben nu in ieder geval niet afhankelijk van collega’s”, zegt hij.

Het is spitsuur in het Tussenstaphuis waar Kay sinds een jaar woont. Het is een woonvoorziening voor jongeren die op zichzelf willen wonen, maar daarbij toch nog begeleiding kunnen gebruiken. De afwas op deze vrijdagavond is bijna klaar. Een wasje moet nog worden gedraaid. Er wordt gekletst en gelachen. Kay knijpt er even tussenuit, want het verhaal over zijn Opstartbonus vertelt hij graag. Begeleider Bianca schuift ook aan.

Wat woon je hier leuk!

Kay: “Dat is het zeker. We wonen hier nu met zeven jongeren.”

Bianca: “Huislijkheid en positiviteit staan hier bovenaan. ‘Vertrouwen vanuit positiviteit’, zeggen we zelf. Soms vergelijken mensen het Tussenstaphuis met een studentenhuis, maar dan met begeleiding.”

Naam: Kay • leeftijd: 18 jaar • woonsituatie: begeleid wonen • inkomstenbron: werk in ploegendienst • opstartbonus: elektrische fiets (2e hands) • co-financiering: Kay zelf 1.000 euro • samenwerking: Tussenstaphuis

Kay, jij hebt de Opstartbonus ingezet voor een fiets. Vertel eens.

Kay: “Ik werk in ploegendiensten, waardoor het vaak niet lukt om met de bus op het werk te komen. Elke keer was ik afhankelijk van collega’s, daar wilde ik van af.”

Bianca: “Zo heel lang werkt Kay nog niet in ploegendiensten, dat mag namelijk pas vanaf je 18e. Daarvoor was het wel iets gemakkelijker om naar het werk te reizen, maar openbaar vervoer is in Eibergen gewoon slecht geregeld.”

En toen kwam je op het idee van een fiets?

Kay: “Wel een elektrische hoor! Zo’n fiets is best kostbaar, zelf had ik er geen kunnen kopen. Op het

werk hebben we een fietsplan, daar kon ik gebruik van maken. Mijn werkgever vond het ook goed dat ik de extra vakantie-uren die ik nog had staan, zou gebruiken voor de aanschaf van een fiets. De rest van het bedrag is vanuit de Opstartbonus aangevuld, want ik kwam toch wat te kort.”

Kende je de Opstartbonus al?

Kay: “Mijn mentor van het Tussenstaphuis had het wel eens over de Opstartbonus gehad.”

Bianca: “Het is een mooie aanpak. Kort, krachtig en simpel.”

Kay: “Dat was het zeker. Ik kon zelf een fiets uitzoeken. De fietsenmaker hier in het dorp had er toevallig één staan. De jongerenconsulent dacht zelfs nog met mij mee, bijvoorbeeld dat ik ook aan een goed slot en verzekering moest denken. Ook dat was heel fijn.”

Dus nu raad je de Opstartbonus aan iedereen aan?

Bianca: “We houden het hier in huis zeker in het achterhoofd. Het is een mooie oplossing voor jongeren die het zelf niet kunnen betalen.”

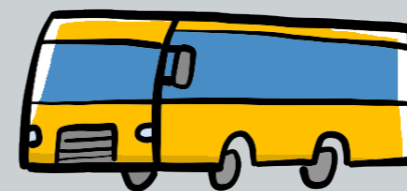
Kay: “Ik vind het belangrijk dat jongeren die hulp ook echt aanpakken. Zo veel financiële middelen hebben ze vaak niet. Dan is het mooi dat de Opstartbonus er is. Bij mijn vrienden geef ik zeker aan dat het een goede oplossing is.”

En in de winter ook met de fiets naar het werk?

Kay: “Haha, bij slecht weer vraag ik vast wel weer een collega. Maar tot nu toe gaat het prima met de fiets.”

Toelichting consulent:

“De Achterhoek is een prachtige regio. Maar als je werkt buiten de standaardtijden, schiet het openbaar vervoer in de regio vaak tekort. Een auto of zelfs scooter is dan ideaal, maar erg duur. Denk alleen al aan de kosten voor benzine en het behalen van een rijbewijs. Een gewone fiets kan een oplossing zijn, maar voor grote afstanden kost het veel tijd en energie. Met anderen meerijden kan ook, maar maakt je erg afhankelijk. Dan kan een elektrische fiets een passend middel zijn. Kay was zelf erg creatief in het bedenken van oplossingen en wilde zelf ook graag zoveel mogelijk meebetalen. Met deze oplossing kan hij zijn werk behouden.”

TUSSEN STAP HUIS

Zo’n 18 procent van de jongeren die bij ZEG Achterhoek een aanvraag doen, woont in een vorm van begeleid wonen. Zoals Kay. Hij woont in het Tussenstaphuis.

In het Tussenstaphuis wonen jongeren tussen de 18 en 23 jaar. Meestal blijven ze zo’n twee jaar in het huis wonen, daarna zijn ze klaar om de stap naar zelfstandige woonruimte te zetten. Daarbij kunnen ze het eerste halfjaar nog wel rekenen op begeleiding vanuit het Tussenstaphuis. De jongeren in het Tussenstaphuis werken aan doelen. In de eerste periode zijn dat basisdoelen, zoals contact met anderen en je kamer schoonhouden. Als dat goed gaat, komen daar eigen doelen bij.

“Wij bieden geen vast programma aan, de jongeren krijgen hier zorg op maat. We stimuleren ze om zo zelfstandig mogelijk te leven en wij geven daarbij praktijk ondersteunende begeleiding. De persoonlijke doelen kunnen heel praktisch zijn, zoals leren koken of een planning maken”, zegt Bianca, die het initiatief nam voor de woonvoorziening. Voor Kay was het in het begin best even wennen in het Tussenstaphuis. “Ik wilde meteen alles goed doen”, zegt hij. “Maar dat hoeft dus niet”, geeft Bianca aan. “Wij zeggen: ‘Laten we niet meteen de marathon gaan lopen, maar er eerst voor trainen.’”

HOE EEN TEKENBEET JE LEVEN BEPAALT...

...EN DE OPSTARTBONUS HET VERSCHIL MAAKT

Er is niets aan de hand met Nadieh. Totdat ze ineens vage klachten krijgt. Die worden zelfs zo erg, dat ze het eigenlijk wil opgeven. "Alsof iemand een mes in mijn rug stak", omschrijft ze het gevoel. Dan blijkt een tekenbeet de oorzaak.

"Ik werk nu als ambulante begeleider, 24 uur per week en dat verspreid ik over vijf dagen. Dat kan in dit werk en bij mijn werkgever. Dat ik hierop ben uitgekomen, ging niet vanzelf", vertelt Nadieh. Ze is acht als ze wordt gebeten door een teek. Daar merkt ze op dat moment niets van. Maar vanaf haar twaalfde krijgt ze vage klachten. "Ik voelde mij eigenlijk nooit echt lekker. 'Je bent in de pubertijd', 'het is vast hormonaal', werd er gezegd. Op mijn zestiende ging ik echt flink achteruit. Lopen ging steeds moeilijker, ik kreeg zonder reden allerlei pijntjes en school haalde ik op mijn tandvlees.

Naam: Nadieh • leeftijd: 26 jaar •
inkomstenbron: uitkering UWV ZW/Wia •
woonsituatie: zelfstandig wonend •
opstartbonus: coachingstraject

Soms lag ik kronkelend van de pijn op de grond. Ik sliep achttien uur per dag en kon geen licht en geluid verdragen. Ik weet nog dat mijn moeder een keer boodschappen ging doen en ik haar volledig in paniek belde, omdat ik niet meer wist waar ze was. Terwijl ze het echt had gezegd. Ik leek wel zwaar dementerend."

Achterneef

Er volgen allerlei onderzoeken en medicatie. Van zware medicijnen voor de schildklier, omdat die niet goed zou werken. Tot de boodschap: 'Het zit tussen je oren.'

Niets helpt. Nadieh vertelt: "Op een gegeven moment hoefde het van mij niet meer. Ik zei tegen mijn ouders: 'Ik wil niet meer leven'. De volgende dag vroeg ik de huisarts: 'Help mij'. Hij wilde antidepressiva voorschrijven, maar ik wilde dat niet. Het moest iets anders zijn."

Gelukkig is er kort daarna een familiefeest. Een achterneef oppert de ziekte van Lyme. Via hem komt Nadieh bij de arts die ze nog steeds heeft. "Zonder die achterneef had ik nu niet meer geleefd", zegt ze. "Misschien heeft het zo moeten zijn, maar ik besef mij nog vaak hoeveel geluk ik heb gehad dat die neef op dat feest was."

ZONDER
ZEG ACHTERHOEK
ZAT IK NU IN DE
UITKERING

'Dat nooit'

Langzaam lukt het Nadieh om weer te leven. Ze rondt haar mbo-4 opleiding Maatschappelijke Zorg af en gaat aan het werk bij een dagbesteding. "Daar maakte ik lange dagen, vaak zonder pauze. Eigenlijk kon dat helemaal niet, door de Lyme had ik er veel te weinig energie voor." Als ze op het punt staat uit te vallen, ziet haar moeder een bericht over ZEG Achterhoek in de krant. Ze heeft dan al contact met het UWV. Maar met de jobcoach die ze krijgt toegewezen, heeft ze geen klik. "Die zei tegen mij: 'Ga maar naar Laborijn'. Ik heb niets tegen Laborijn, maar het klopte niet. Ik zou daar als cliënt naartoe gaan, terwijl ik mij helemaal geen cliënt voelde. 'Dat nooit', zei ik." Een vriendin raadt haar een coach aan. Alleen kan Nadieh die niet betalen. "Dus toen mijn moeder met het bericht over ZEG Achterhoek kwam, moest ik meteen aan de coach denken."

Coachingstraject

"ZEG Achterhoek heeft mij echt geholpen om verder te komen. Ik durf wel te zeggen, dat ik zonder ZEG Achterhoek nu in de uitkering zou hebben gezeten."

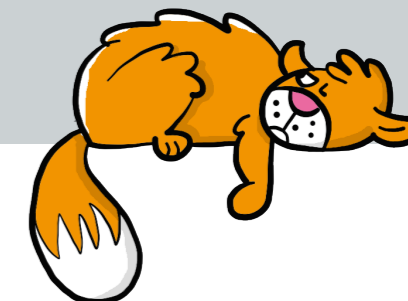
Via de Opstartbonus van ZEG Achterhoek kan Nadieh van start met het coachingstraject. "Ik had goede gesprekken met mijn coach. Ze stelde mij vragen als wie ben je, wat vind je belangrijk, zijn er dingen die je lastig vindt? Ik vulde ook online testen in. Mijn coach leerde mij dat ik voor mezelf mag opkomen. Ik was heel onzeker, dacht dat ik misschien wel naar een ander beroep op zoek moest. Want welke zorgwerkgever zat nu op mij en mijn beperking te wachten? Dat ik nu ambulante begeleider ben, is ook een resultaat van dit traject."

Nieuwe doelen

"De toekomst? Ik denk dat ik nieuwe doelen moet gaan stellen", zegt Nadieh met een brede lach. "Ik heb mijn huisje, mijn werk, mijn vrienden en familie. Dat alles had ik op mijn achttiende alleen maar durven dromen. Misschien is mijn nieuwe doel wel om volledig beter te worden. Zonder medicatie te leven. Want de Lyme is er nog steeds, al slaan de behandelingen nu wel aan. Misschien is mijn nieuwe droom ook wel het huisje-boompje-beestje. Met een golden retriever wellicht. En heel misschien ga ik ooit nog eens psychologie studeren." Na een pauze zegt Nadieh: "De Opstartbonus van ZEG Achterhoek heeft voor mij echt het verschil gemaakt. Dat het door zo'n bedrag zo anders kan worden. Ik heb nu zoveel meer rust en ik doe weer mee. Natuurlijk kun je je ervoor schamen dat je geld nodig hebt van anderen, maar dat is echt niet nodig. Doe het gewoon."

Toelichting consulent:

"Soms hebben jongeren, zoals Nadieh, helder in beeld wat ze nodig hebben. Goed luisteren en aansluiten op de hulpvraag geeft vertrouwen in het maken van eigen keuzes. Bij haar zelfgekozen loopbaanbegeleider ervaren Nadieh dat er werd gekeken naar haar mogelijkheden, in plaats van naar haar beperkingen. Ze heeft dankzij het traject een passende baan gevonden, waar ze de juiste balans vindt voor haar belastbaarheid. Ze kan nu zelfs meer uur werken, zodat ze niet meer afhankelijk is van een aanvulling op haar inkomen vanuit het UWV."

PROFESSIONAL
AAN HET
WOORD

DE MEERWAARDE VAN EEN COACHINGSTRAJECT

Nadieh zette de Opstartbonus in voor een coachingstraject. Het traject leverde haar nieuwe inzichten op én zorgde voor nieuw werk. Is een traject bij een loopbaancoach altijd zinvol?

“Elk coachingstraject is anders”, vertelt Bernadet Sweenen, de loopbaancoach die Nadieh zelf uitzocht. “Vaak is een traject erop gericht om te onderzoeken wat iemand nodig heeft om met plezier te kunnen werken. We kijken dan naar iemands unieke talenten, competenties, interesses en kansen. Het gaat erom dat mensen weer gelukkig worden in hun werk. Bij Nadieh heb ik ook gebruikgemaakt van de talentmanagementmethode. Dit zijn online testen om meer te weten te komen over iemands talenten, potentieel en toegevoegde waarde. De analyse is vaak het startpunt naar iemands nieuwe baan.”

Leidt een traject altijd tot ander werk?

“Niet altijd, maar het kan wel. Neem bijvoorbeeld een leidinggevende die is uitgevallen door stressklachten. Tijdens het traject werd duidelijk dat leidinggeven helemaal geen kwaliteit is van deze persoon. Van daaruit kun je dan verder kijken. Nadieh ontdekte ook dat ze van grote waarde is, ondanks haar ziekte. Alleen paste een baan in de dagbesteding niet, maar wel de ambulante begeleiding. Mijn ervaring is dat iemand na een traject weer stralend zijn of haar loopbaan vervolgt.”

Welke lessen heb jij voor jongeren?

“Maak op je werk bespreekbaar wat je nodig hebt. Het lucht op en vaak blijkt er meer mogelijk dan je denkt.

HET GAAT EROM DAT MENSEN WEER GELUKKIG WORDEN IN HUN WERK

En blijkt iets niet te kunnen, dan heb je altijd zelf nog een keuze: blijf je bij dat bedrijf of kies je voor iets anders? Een andere tip: iedereen heeft talenten. Doe, durf en droom. Dromen mag echt. Voor ouders heb ik het advies om te luisteren naar wat je kind aangeeft. Ga in gesprek. Voor werkgevers geldt hetzelfde: luister naar je werknemers en ga in gesprek. Als jongeren weten wie ze zijn en wat ze kunnen, accepteren ze ook eerder dat ze van waarde zijn.”

Toelichting consulent:

Vanuit de Opstartbonus hebben wij een aantal keren een extern coachingstraject ingezet. Daarbij kijken we altijd naar de individuele hulpvraag en de juiste match met een professional of instantie. Soms heeft een jongere al specifiek voor ogen wie de begeleider moet zijn. Soms wordt dat samen uitgezocht. Soms is de beste match een sporttraject, dan weer een coach gespecialiseerd in autisme. Het leerwerkloket is ook een belangrijke samenwerkingspartner die jongeren in de regio Achterhoek helpt en adviseert op het gebied van leren en werken.

VAN TIJDELIJK SALARIS TOT EEN KOKSMES

Jongeren die het praktijk- of voortgezet speciaal onderwijs afronden en op zoek gaan naar werk, waarbij ze ook een stukje begeleiding nodig hebben. Jongeren met een uitkering. Jongeren die op school dreigen uit te vallen of die weer naar school begeleid moeten worden vanuit een uitkering. Twan Rouwmaat van het team Jouw Unit bij Fijnder begeleidt deze jongeren bij hun volgende stap. “De Opstartbonus kan n t de tussenoplossing zijn die er verder nergens is”, vertelt hij.

Hoezo, een ‘tussenoplossing’?

“Bijvoorbeeld een jongere die via een proefplaatsing aan het werk kan. Tijdens die proefplaatsing wordt geen loon betaald en in sommige gevallen is er ook geen recht op een uitkering. Voor een jongere is dat een lastige boodschap. ‘Waarom zouden ze gratis werken?’, denken ze. Dat het hen op de langere termijn verder helpt, beseffen ze zich meestal niet. Jongeren leven in het hier en nu. De Opstartbonus kan dan voor de motivatie zorgen om toch aan het werk te gaan, door vanuit de bonus de jongere een aantal maanden een vergoeding te betalen.”

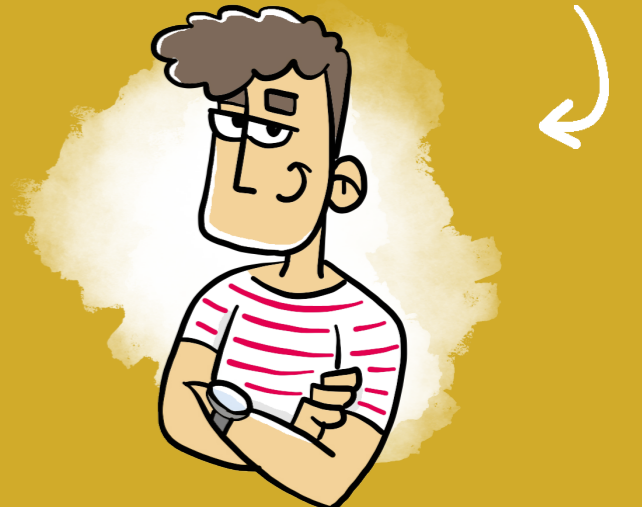
Dat werkt?

“We hebben het bijvoorbeeld ingezet voor een jongere die aan het werk kon bij een kringloopwinkel. Er waren omstandigheden en belemmeringen waardoor deze jongere niet zelf zijn eigen inkomen kon verdienen met een (bij)baan. Een salaris kon de kringloopwinkel ook niet bieden. Vanwege zijn leeftijd had deze jongere nog geen recht op een uitkering en hij kreeg geen studiefinanciering. Toen hebben we de Opstartbonus opgeknipt in tien maanden, zodat hij tien maanden betaald zou krijgen. Daarna werd hij 18 en kwam hij in aanmerking voor een uitkering. Hij had het uiteindelijk hartstikke naar zijn zin bij de kringloop. De stress rondom geld was er niet meer en hij kon verder werken aan zijn doelen om zelfstandigheid te bereiken.”

Zetten jullie de Opstartbonus ook nog op andere manieren in?

“We helpen ook jongeren die weer een opleiding gaan doen. Bij bijvoorbeeld een koksopleiding of de kappersopleiding hebben ze allerlei materiaal nodig. Als ze zelf niet de financiën hebben, kan de Opstartbonus een oplossing zijn. Dan zetten we de

PROFESSIONAL
AAN HET
WOORD

bonus heel praktisch in, al maken we wel altijd de afweging: kunnen bijvoorbeeld ook ouders (mee)betalen? Met de inzet van de Opstartbonus moet wel altijd iets worden bereikt. Dat kan iets heel concreets zijn, maar het voorkomen van veel zwaardere problemen is ook denkbaar. Stel dat een jongere de proefplaatsing weigert omdat er niet betaald wordt, wat gebeurt er dan met zo'n jongere? De Opstartbonus is dus ook een stukje preventie.”

Toelichting consulent:

“Wij werken veel samen met consulenten van de sociale diensten in de Achterhoek. De sociale diensten hebben eigen budget om in te zetten voor jongeren met en zonder uitkering. Ze verschillen onderling wel in hun beleid, maar voor elke sociale dienst geldt dat er grenzen zijn aan de inzet van het budget. De Opstartbonus kan in die gevallen net dat extraatje zijn om een jongere goed op weg te helpen, een bijstandsuitkering te voorkomen of om de jongere de stap uit de uitkering te laten maken. Vanuit het arbeidsmarktperspectief vindt Fijnder het erg belangrijk dat jongeren naar school gaan en zich ontwikkelen. Fijnder ziet ook dat voor jongeren in kwetsbare situaties een voorliggende voorziening, zoals studiefinanciering, niet altijd voldoende is om de studiekosten te betalen. Daarmee bestaat het risico dat jongeren niet starten met een studie of dat ze voortijdig met hun studie stoppen. Vervolgens bestaat de kans dat ze (wederom) een beroep doen op een bijstandsuitkering. Fijnder kijkt via maatwerk naar de individuele situatie van een kwetsbare jongere en van daaruit of er kosten vergoed kunnen worden.”

Arian komt uit Eritrea. Hij woont nu drie jaar in Nederland en wil graag naar het mbo. Het liefst wordt hij automonteur. Toch is het een weg met obstakels. Monique was in de Internationale Schakelklas zijn mentor. Zij begeleidt hem.

"In Eritrea heb ik anderhalf jaar in een garage gewerkt. Mijn ouders wilden graag dat ik de techniek in zou gaan en dat wilde ik ook wel. Alleen heb ik in die garage niet genoeg geleerd om hier hetzelfde werk te kunnen doen", vertelt Arian. De afgelopen twee jaar zat hij in de Internationale Schakelklas; de school waar nieuwkomers onder de 18 jaar eerst naartoe gaan, om van daaruit naar het reguliere onderwijs door te stromen. Omdat Arian graag als automonteur aan het werk wil, ligt de opleiding autotechniek voor de hand. Maar wel via de bbl-route, omdat hij zo ook kan werken en geld verdienen. Hij heeft tenslotte een baby te onderhouden en stuurt geld naar zijn moeder in Ethiopië. Alleen...op het mbo is er twijfel. Arian beheerst niet de vaktaal die

Naam: Arian • leeftijd: 21 jaar • inkomstenbron: baan bij McDonald's • woonsituatie: zelfstandig wonend • opstartbonus: stagevergoeding, werkschoenen • samenwerking: ISK Metzo College en autobedrijf

nodig is voor de autotechniek. Dan ontstaat het plan om in de zomervakantie stage te lopen bij een autobedrijf, zodat hij zijn woordenschat kan verbeteren. Na de zomer kan hij dan van start op het mbo.

Wat een goed idee, een stage!

Monique: "Dat vonden wij ook. Maar er zaten wel haken en ogen aan. Eén dag in de week stage betekende voor Arian dat hij één dag in de week niet kon werken. En dus geen geld zou verdienen."

Arian: "Ik werk bij McDonald's. Ik heb het daar wel naar mijn zin, maar het is natuurlijk geen baan voor altijd."

En toen?

Monique: "Via de RMC-consulent LerenWerkt werd ik op ZEG Achterhoek gewezen. De Opstartbonus bleek een uitkomst om Arian gedurende de stage toch te kunnen betalen. Het loon dat Arian tijdens de stage bij McDonald's zou missen, kon vanuit de Opstartbonus worden aangevuld."

Het lukte om in de zomer een stageplek te vinden?

Arian: "Ja, via de contacten van ZEG Achterhoek. Ik heb acht weken kunnen werken. Remblokken vervangen, olie verversen, bandenspanning controleren, banden demonteren. Met een begeleider heb ik zelfs een APK-keuring gedaan. Heel leuk en het heeft mijn woordenschat echt geholpen."

En nu naar het mbo?

Monique: "Helaas nog niet. Vooraf wisten we dat deze garage geen leerbedrijf kon zijn. We kregen wel drie bedrijven aangereikt waar Arian misschien een plek zou vinden. Een leerbedrijf is nodig voor de bbl-opleiding, waar je één dag per week naar school gaat en de rest van de week bij je leerbedrijf werkt."

Arian: "Bij een van die bedrijven ben ik een ochtend geweest, maar daar vonden ze dat ik niet genoeg kracht heb. Ik kreeg een band niet losgedraaid, terwijl ik juist voorzichtig wilde zijn om niets kapot te maken. Jammer genoeg heb ik dat niet kunnen vertellen."

Monique: "Helaas is het met de andere bedrijven ook nog niet gelukt."

Dat is pech! Wat nu?

Monique: "De stage heeft zeker wel ergens toe bijgedragen. Als ik voor de zomervakantie had

Toelichting consulent:

"Voor Arian was een taalstage nodig, zodat hij goed voorbereid zou zijn voor de opleiding van zijn voorkeur. Een autobedrijf in de buurt was bereid om hem te ondersteunen bij de vaktaal in de praktijk. De Opstartbonus is ingezet om de stagedagen te compenseren, zodat Arian niet onder het sociaal minimum zou terechtkomen. Helaas is het vinden van een bbl-plek daarna nog niet gelukt. Vanwege het personeelstekort zien bedrijven het begeleiden van bbl'ers snel als te tijdrovend. Nieuw talent krijgt daardoor geen kans zich te ontwikkelen en een diploma te behalen, wat het personeelstekort op langere termijn weer in stand houdt."

BIJ ZEG ACHTERHOEK HEBBEN ZE MIJ GEMOTIVEERD OM NAAR SCHOOL TE GAAN

rondgebeld voor een leerplek, was het nergens gelukt. Dankzij het stagebedrijf heeft Arian nu wel contacten en een goede referentie. We zijn toch een stapje verder gekomen."

Arian: "Misschien moet ik een andere opleiding gaan zoeken, in de logistiek bijvoorbeeld. Daar ga ik over nadenken."

Voor deze tegenslag had je vast een droom voor de toekomst. Is die er nog?

Arian: "Een toekomst zie ik nu niet echt. Ik wil veel dingen doen, het liefst via de combinatie werken en leren. Ik wil daarna misschien nog wel verder leren op het mbo of hbo. Dat zit er nu niet in. Maar het komt vast goed, ik ga niet stoppen."

Monique: "Dat zegt hij altijd: 'het komt goed'. Het is zo jammer dat er zoveel angst is om deze jongeren een kans te geven. Er is te veel onbekendheid. En dat niet alleen: deze jongeren liggen onder een enorm vergrootglas. Ze hoeven maar één ding verkeerd te doen en het is helemaal mis. Als je ze echt een kans wilt geven, neem ze dan zoals ze zijn. En praat met ze."

Arian: "Bij ZEG Achterhoek hebben ze mij gemotiveerd om naar school te gaan. Die motivatie is er nog steeds."

“ IK HEB WEER EEN TOEKOMST ”

Yoni wist heel duidelijk wat hij niet wilde: uitzendwerk. Dus nam hij contact op met zijn re-integratieconsulent bij Laborijn. Die zorgde ervoor dat Yoni van start kon bij het Techniek Praktijk Centrum (TPC). Inmiddels heeft hij verschillende cursussen gedaan. Hij heeft leuk werk en hoopt binnenkort aan een bbl-opleiding te beginnen.

“Toen ik bij TPC kwam, had ik totaal geen beeld van wat ik wilde. Ik had een tijdje een uitkering gehad en zat bij Laborijn in een zorgtraject. Ik heb bijvoorbeeld meegedaan aan een kamertraining, gericht op zelfstandig wonen. Ook heb ik de cursus ‘Werk & Toekomst’ gevolgd. Het enige dat ik wist, is dat ik geen uitzendwerk wilde. Ik zie mezelf niet veertig of vijftig jaar van klus naar klus gaan. Ik wil leren, leuk werk hebben en waarde hebben voor een bedrijf.”

Proefperiode

“Tijdens het kennismakingsgesprek bij TPC kreeg ik vragen als ‘wat vind je leuk?’ en ‘wat heb je al gedaan?’. Op dat laatste kon ik alleen antwoorden: ‘niet veel.’

Naam: Yoni • leeftijd: 22 jaar • inkomstenbron: participatiewet-uitkering • woonsituatie: thuiswonend • opstartbonus: loopbaantraject • co-financiering: Laborijn en VVS Aalten

Ik begon toen in de werkplaats van TPC. Al snel bleek dat mechatronica mij wel ligt. Maar nog mooier was dat ik in die periode het dag- en nachtritme weer terugkreeg. Dat was heel belangrijk om verder te kunnen. Vanuit TPC werden daarna een paar bedrijven benaderd. Ook het bedrijf waar ik nu werk. Daar begon ik met een proefperiode, ik kon op alle afdelingen meekijken en zo ontdekken wat ik leuk vind.”

Meer kennis

“Om bij dit bedrijf te kunnen blijven werken, heb ik meer kennis nodig. Ik kom wel aardig mee, zeker als ik het vergelijk met de beginperiode. Toen had ik elke twee minuten wel een vraag. De afgelopen tijd heb ik

een handvol cursussen gedaan, zoals een lascursus en de cursus aandrijvingstechniek. Voor die laatste ga ik nu nog één dag per week naar TPC. Laborijn, TPC en ook ZEG Achterhoek helpen mij met de financiering van deze cursussen. Hopelijk kan ik straks ook de bbl-opleiding doen.”

Motivatie

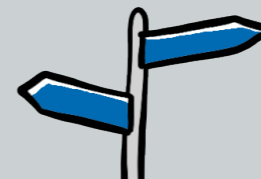
“Dankzij TPC heb ik nu een stagecontract. Ik heb weer het juiste dag- en nachtritme en voel me gemotiveerd. Motivatie is echt wel een dingetje. Veel jongeren weten wel wat ze willen, maar willen de weg ernaartoe niet bewandelen. Bij TPC weten ze precies wat voor een persoon je bent en wat je nodig hebt. Het praktijkcentrum zorgt er bijvoorbeeld ook voor dat er bedrijven zijn die je een kans geven. Ik ben blij dat ik weer een toekomst heb, dat ik weer kan vooruitkijken. Dat geef ik andere jongeren ook graag mee. Vind voor jezelf een manier om motivatie te krijgen om uit te voeren wat je wilt. Hulp vragen is geen falen. Je moet alleen wel van je laten horen. Dat doe ik zelf ook: als ik

IK HAD TOTAAL GEEN BEELD VAN WAT IK WILDE

hier een hele dag werk doe wat ik vervelend vind, dan zeg ik dat. Anders weten ze dat bij het bedrijf niet. Dat stukje communicatie is best lastig, maar doe het. Waar een wil is, is een weg.”

Toelichting consulent:

“Veel jongeren hebben een tussenstap nodig om verder te kunnen naar betaald werk of het behalen van een diploma. Yoni is met het Techniek Praktijk Centrum (TPC) aan de slag gegaan om deze tussenstap te zetten. Het betreft een compleet maatwerktraject dat onder meer bestaat uit begeleiding en vakgerichte trainingen. Om dit traject (financieel) mogelijk te maken, is door Laborijn samenwerking gezocht met meerdere partijen. Waaronder met ZEG Achterhoek. Ook in dit verhaal zien we terug dat samenwerking vaak de sleutel is tot succes!”

POSITIEVE LEERERVARING OPDOEN

PROFESSIONAL AAN HET WOORD

Jongeren die bij het Techniek Praktijk Centrum (TPC) van start gaan, kunnen rekenen op de begeleiding van Wito.

“Als jongeren bij TPC komen, beginnen ze in de werkplaats. Ik laat ze werkstukjes maken. Dan zie ik vanzelf ‘dit is een metaaljongen’ of ‘dit is een houtjongen.’” Wito wijst naar de deur van de kantine. “Die is gemaakt door een van de jongeren. Hij kwam hier om timmerman te worden en maakte deze deur. Gewoon knap als je dat op je 18e kunt. Deze jongere probeerde ook het tigglassen uit. Dat bleek hij veel leuker te vinden. Zo selecteert zich dat vanzelf uit.”

Het gaat er volgens Wito om dat jongeren een positieve ervaring opdoen. “Die succesbeleving hebben ze nodig om er lol in te krijgen. Van daaruit pakken we door, naar bijvoorbeeld een leerplek of stage.”

Er komt een telefoontje binnen. Het blijkt een bedrijf dat de jongere die de kantindeur heeft gemaakt, een leerbaan aanbiedt. Als Wito ophangt: “Mijn liefde voor het vak is jongeren naar werk te helpen. Deze jongere krijgt nu een contract voor twee jaar en kan daardoor beginnen met de mbo-2 opleiding Mechatronica. Yoni heeft nu ook mooi werk. Dat had hij zelf nooit gedacht toen hij hier kwam. Ook voor hem hoop ik dat hij de bbl-opleiding gaat doen.”

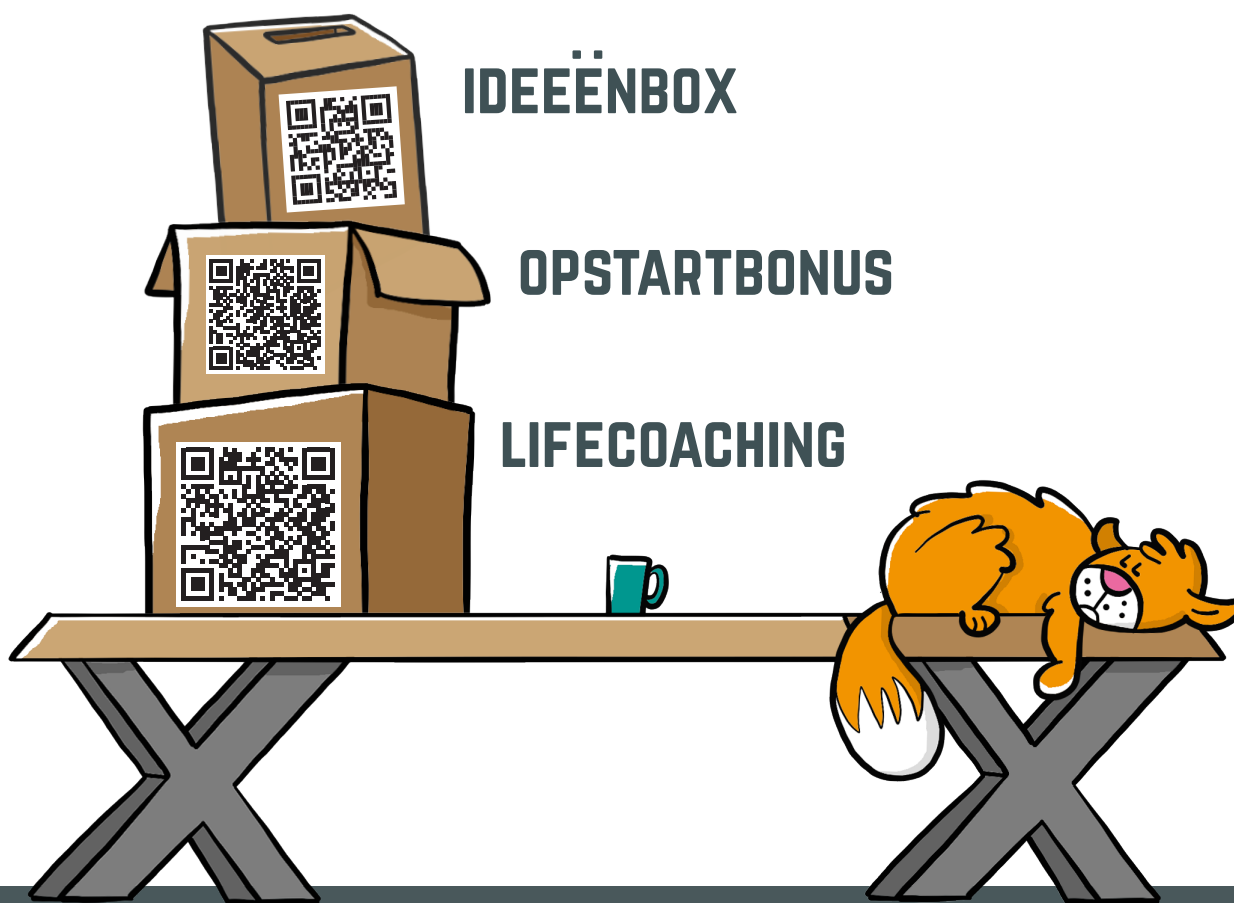
SAMENWERKINGSPARTNERS & VERWIJZERS

<p>B.V.O. DE GRAAFSCHAP GRAAFSCHAP COLLEGE FIJNDER /JOUW UNIT LABORIJN LERENWERKT</p>	<p>OPIJVER REGIONAAL MOBILITEITSTEAM TECHNIEK PRAKTIJK CENTRUM WERKRAAT WORKMATE COMPANY</p>
<p>AT EASE AOG ZORG SOCIAAL RAADSLIEDEN AUTOGARAGE SCHOLTEN BATAAF COACHING BEWINDVOERDERS BVFO DOETINCHEM BUURTPLEIN COACHING BERNADET SWEENEN COMPLEETZORG ACHTERHOEK DAILY WOMANS WEAR DE LICHTENVOORDE DE POST DRICOM GEMEENTE BRONCKHORST GEMEENTE MONTFERLAND HET SCHAKELHUIS HIER ZORG IJSELSTECK IRISZORG ISK METZO COLLEGE JIMMYS</p>	<p>JS SCHOENEN KE-ZORG KREKEL AUTISME COACHING MAXX ONDERWIJS PLATFORM ARMOEDEBESTRIJDING DOETINCHEM PC SPEED POLITIE PRAKTICON PRONOVA RECLASSERING RIWIS STICHTING JONGEREN OPVANG DOETINCHEM (SJOD) STICHTING VEIDA STOER T.B. EVENTS ULENHOF COLLEGE UWV VAN DAL MANNENMODE YOIN</p>

ZEG WE DOEN NOG MEER

WWW.ZEGACHERHOEK.NL